

**OVERFØRSELSMODTAGERE** 20. august 2014

**DEBATINDLÆG**

# Dårlig ide med nyt kontanthjælpsloft

Skrevet af

Erik Bjørsted  
*Cheføkonom*

Indførelse af et nyt kontanthjælpsloft er en utrolig dårlig ide. Forskningen peger på, at effekterne af at sænke ydelserne for kontanthjælpsmodtagerne er næsten usynlige. Et nyt kontanthjælpsloft er ikke vejen. Det vil i bedste fald kun have en begrænset virkning, og samtidig vil det øge uligheden i samfundet, og flere risikerer at havne i fattigdom.

## Kontakt

### Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

📞 50 73 71 34

✉️ [jk@ae.dk](mailto:jk@ae.dk)

Antallet af kontanthjælpsmodtagere er siden krisens udbrud vokset markant herhjemme. Der har således været en stigning i antallet af personer på kontanthjælp på godt 50.000. Det betyder, at vi i øjeblikket har knap 160.000 kontanthjælpsmodtagere, hvilket er det højeste niveau siden begyndelsen af 00'erne.

Samtidig tog stigningen til efter årsskiftet 2012/2013 pga. udfaldet af dagpengesystemet, fordi mange af de akutledige overgik til kontanthjælp eller den særlige uddannelsesstøtte.

I debatten om kontanthjælpsmodtagerne høres ofte argumentet om, at gevinsten ved at arbejde er for lille, som én af hovedårsagerne til, at vi har så mange kontanthjælpsmodtagere. På den baggrund foreslår flere, at løsningen er at sænke ydelserne for kontanthjælpsmodtagerne.

Sammenligner man imidlertid en kontanthjælpsmodtagers disponible indkomst med den typiske startløn for en butiksansat viser tal fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE), at det kan betale sig at arbejde. Der er minimum 2.000 kr. i forskel om måneden efter skat, uanset om man har børn eller ej.

Til trods for dette faktum har Venstre alligevel genlanceret ideen om et nyt kontanthjælpsloft. Indførelsen af et nyt kontanthjælpsloft er dog en utrolig dårlig ide.

Forskningen peger på, at effekterne af at sænke ydelserne for kontanthjælpsmodtagerne er næsten usynlige. Det Nationale Forskningscenter for Velfærd (SFI) kunne f.eks. ikke påvise nogen statistisk sikker effekt af det gamle kontanthjælpsloft. Loftet blev introduceret i 2004, men blev afskaffet igen i 2011, da den nuværende regering trådte til.

Daværende beskæftigelsesminister, Claus Hjort Frederiksen måtte da ligeledes i forbindelse med den store kuglegravning af kontanthjælpsområdet i 2006 erkende, at kontanthjælpsloftet kun havde haft en begrænset virkning.

Forklaringen på de beskedne effekter af kontanthjælpsloftet kan skyldes, at mange kontanthjælpsmodtagere reelt slås med andre problemer end blot ledighed. Problemerne kan dække over alt fra personlige og sociale problemer, sygdom, psykiske lidelser, misbrugsproblemer og kriminalitet, som gør det vanskeligt at varetage et arbejde.

Før kontanthjælpsreformen trådte i kraft var således syv ud af ti kontanthjælpsmodtagere, svarende til ca. 113.000 personer, vurderet som ikke-arbejdsmarkedspare, og dermed ukampdygtige til arbejdsmarkedet.

Under krisen er gruppen af disse svage kontanthjælpsmodtagere steget voldsomt. Stigningen kan bl.a. skyldes, at krisen har haft store personlige konsekvenser og har slået mange ud af kurs. Samtidig har vi i løbet af krisen formentlig også fået et mindre rummeligt arbejdsmarked, hvor svage grupper i dag har det vanskeligere end under højkonjunktoren, hvor arbejdsmarkedet blev støvsuget for arbejdskraft.

En anden barriere er det lave uddannelsesniveau blandt kontanthjælpsmodtagere. Før kontanthjælpsreformen havde mere end 60 pct. af de ikke-arbejdsmarkedssparate kontanthjælpsmodtagere kun gennemført grundskolen som den højeste uddannelse. Særligt slemt stod det til med de unge, hvor mere end 80 pct. af de svage unge kontanthjælpsmodtagere kun havde grundskolen som højest fuldførte uddannelse.

Manglen på uddannelse blandt kontanthjælpsmodtagere er et stort problem, fordi behovet for ufaglært arbejdskraft falder markant de kommende år. Derfor risikerer de unge kontanthjælpsmodtagere uden uddannelse at hænge fast i kontanthjælpssystemet, hvis de ikke får en erhvervskompetencegivende uddannelse. Det at være ung og uden uddannelse er en giftig cocktail på det danske arbejdsmarked.

Historisk har det vist sig vanskeligt at nedbringe antallet af kontanthjælpsmodtagere, og der findes ingen nemme løsninger som et kontanthjælpsloft. En måde at nedbringe antallet er ved at hæve uddannelsesniveauet og skabe et mere rummeligt arbejdsmarked. Sidstnævnte kræver, at der kommer godt gang i beskæftigelsen igen. Et nyt kontanthjælpsloft er ikke vejen. Det vil i bedste fald kun have en begrænset virkning, og samtidig vil det øge uligheden i samfundet, og flere risikerer at havne i fattigdom.

Satser man i stedet på at uddanne de unge kontanthjælpsmodtagere uden uddannelse, klarer de sig langt bedre på arbejdsmarkedet i voksenlivet. Ser man på de unge, der var på kontanthjælp i 1994 og ikke havde en uddannelse, så viser det sig, at chancerne for at komme i beskæftigelse forøges med 67 procent for de kontanthjælpsmodtagere, der senere fik en uddannelse, mens risikoen for at ryge ud af arbejdsmarkedet formindskes op til seks gange. Konklusionen er klar: Uddannelse er den sikreste vej ud af kontanthjælp. Giver man uddannelse til unge kontanthjælpsmodtagere, løftes de unge ud af kontanthjælpens skygge og klarer sig langt bedre på arbejdsmarkedet i voksenlivet.

Kontanthjælpsmodtagere er en meget kompleks og blandet gruppe af mennesker, som ofte slås med andre problemer end ledighed. Hvis det skal lykkes at sænke antallet af kontanthjælpsmodtagere og sikre, at de kommer i varig beskæftigelse, er det derfor vigtigt, at kontanthjælpsmodtagere ikke skæres over en kam. Vi skal i stedet fokusere på den enkeltes behov – herunder muligheden for at tage en uddannelse. Og så skal vi have gang i beskæftigelsen igen. Jobskabelse er den bedste medicin i forhold til at få kontanthjælpsmodtagere i job.

Med kontanthjælpsreformen får personer, der modtager kontanthjælp, ret til hjælp og støtte til at komme i job eller uddannelse. Uddannelse er kort og godt det bedste virkemiddel til et stabilt arbejdsliv.

Debatanalyse bragt på Altinget.dk d. 20. august 2014